

פרשת השבוע על פי ה"שם משמאל"

פרשת ויקהל

ה'תשנ"א

16. פרשת ויקהל - פרשת ויקהל - פרשת ויקהל

1

שמרע"ה הודה לו, שהרי א"א לאדם להמתין בלימוד התורה עד שיקדש אבריו, דהיאך יבא לזה בלא תורה, ורק מרע"ה מצד עצמו גדולת נשמתו הי' יכול לבוא לזה, וכעין זה יש להבין פלוגתתם בגמ' (שבת ס"ט:) במי שהוא במדבר ואינו יודע אימתי שבת אם ימנה ימי החול ואח"כ לשבות או להיפוך, דמ"ד מונה ששה ואח"כ שובת סובר שיקדש ויטהר אבריו בימי המעשה במעש"ט אשר יעשה ועי"ז יבא לקדושה ושבת, ומ"ד שובת ואח"כ מונה סובר דע"י השבת יכולין לטהר את ימי המעשה, ובה נבין השינוי שיש בלוחות האחרונים מהראשונים, דבראשונים נאמר הטעם על שביתת מלאכה בשבת שביתת השי"ת, ובאחרונים יצי"מ, דראשונים מרמזין ומורין לאדם לטהר ימי המעשה ועי"ז לבוא לקדושה, שאו הי' קודם חטא העגל היו יכולין לבוא לזה, ובאחרונים שהיו אחר חטא העגל קשה מאד לבוא לזה ולכן כתיבא יצי"מ דכמו שבמצרים לא היתה להם לישאל שום הודכות משלהם מקודם, ורק משמים ניתנו להם השגות ואח"כ ימי הספירה להודכות ולבוא למ"ת וכן היא עבודת השי"ת כנ"ל, וגוף דברי המדרש קשה להבין דבגמ' מבואר להיפוך, דבצלאל אמר לעשות המשכן ואח"כ הארון דלהיכן אכניסם, יע"ש, והגמ' בעצמו ג"כ קשה להבין כיון שהיו מקופלין ג' חדשים וא"כ נשאר הקושיא להיכן אכניסם, אך נראה שפלוגתתם של מרע"ה וצלאל היו רומזין לפנימיות הענין לענין עבודת השי"ת כנ"ל:

10

20

30

במד"ר (פ' נ"ג) תן לחכם ויחכם עוד זה בצלאל שאמר למרע"ה מהו המשכן הזה א"ל שישרה הקב"ה שכינתו בתוכו ומלמד לישראל תורה, א"ל בצלאל והיכן התורה ניתנת, א"ל משאנו עושין את המשכן אנו עושין את הארון, א"ל אין כבודה של תורה בכך אלא אנו עושין הארון ואח"כ המשכן, ע"כ, להבין ענין פלוגתתם דהנה כתיב (משלי כ"א) כל דרך איש ישר בעיניו ויתוכן לבות ה', הרצון כי כל איש נשתלח לעוה"ו לעבוד עבודת השי"ת כ"א לפי שורש נשמתו ולכן הדרך ההוא ישר בעיניו ונדמה לו שאי אפשר להיות באופן אחר, והוה ותוכן לבות ה', שידוע מה ששייך לאדם בעוה"ו כפי שרשו, והנה מרע"ה זכה לכל ההשגות והמדרגות הגבוהות בסנה כשהי' או בן שמונים שנה, וידוע מזה"ק דהסט"א רדף אחריו בנערותו, אך הוא ע"ה עבד בכל כחו לגרש הפחיתות מעצמו וקידש כל אבריו עד שזכה למה שזכה להתורה"ק וההשגות הגבוהות, ולכן אמר לעשות משכן תחילה ואח"כ הארון כדרכו בקודש לקדש אבריו תחילה, וזה הוא המשכן שרומז על האברים וע"י פעולות האדם במלאכת המשכן הוא השראת שכינה וקדושה, וע"י כן באין לתורה, ובצלאל הי' היפוך זה, דכשהי' בר תליסר שנין כבר הי' לו השגות גבוהות מאד כאמרם ז"ל (ברכות נ"ה,) יודע הי' בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ וזכה לתורה"ק, ע"כ אמר לעשות הארון ואח"כ המשכן דע"י הארון שהוא התורה"ק יכולין לקדש א"ע בעבודת השי"ת, וזאת היתה פלוגתתם, ובאמת כן הוא הדרך לפני כל בני חילוף כמו שנפסקה הלכה ועשה בצלאל מעשה רב, וכנראה

30

2. יולק סוף מצוה - כ"א

4

מלא אותם חכמת לב לעשות כל מלאכת וגו' עושי כל מלאכה ותושבי מחשבות ועשה בצלאל וגו', ולכאורה האי ועשה מיותר, עיין במקרא, ונראה לפרש דהנה עשה הוא לשון עבר אלא שהוא"ו שבראשו מהפכו להבא, ולמה לא כתב ויעשו לשון להבא לגמרי, ונראה שבא לרמוז שמאחר שנתמלאו חכמה וכו' וגמרו בלבם לעשות תשוב כאילו כבר עשו, וזה שיעור הכתוב שיעשו בפועל מה שכבר עשו בכת, ובהו יובן טעם אמרם ז"ל (ברכות ו') חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, כי מאחר שגמר בלבו לעשות הרי הוא כאילו כבר עשה, אלא שאם מתעצל ולא עשה הרי חזר בו ומבטל מחשבתו הראשונה, אבל זה שלא חזר בו אלא שנאנס ואין כאן מבטל הרי הוא כאילו כבר נגמר ונעשה, ומה לימוד לכל איש הבא להתקדש אל יפול לבו עליו לחשוב חשבונות לפי מצבו והלך כו' רוחו שאיננו יכול להוציא מחשבתו לפועל, כי אפי' אי יתיבנא לי' שחשבונו צודק שלפי בחינתו אין בכחו, מ"מ כאשר יגמור בלבו לעשות נחשב לו כאילו כבר עשה, ומצוה גוררת מצוה הרי ישיג כח חדש מה שלא שיער מראשו, ובכח ההוא יעשה חיל, וכענין שאמר ז"ל ברות כיון שנתנה דעתה להתגיייר השהו אותה הכתוב לנעמי, א"כ יתלבש רוח אחרת, ואיננו כלל אותו איש ואתה בחינה שמקודם:

10

20

3. ה'תשנ"א

3

א"תא בספרים שלכן נאמר לשון ויקהל להורות שהמשכן הי' מכה הכלל ולא מצד הפרט, וכ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה הוסיף לגמר שלכן הקדים שבת שהיא רוא דאזו, וכבר הקשינו מדברי המדרש (סוף פ' ל"ג) שמרע"ה שאל להקב"ה יכולים הם ישראל לעשותו א"ל הקב"ה אפי' אחד מישראל יכול לעשותו שנאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, אך נראה לתרץ עפ"י דברי הגמרא (סוטה ג') בתחילה קודם שחטא ישראל היתה שכינה שורה עם כל אחד וכו', ע"כ המדרש דמיירי ב' תרומה הי' יכול לבוא מצד הפרט, אבל אחר החטא אי אפשר אלא מצד הכלל, ולפי"ז יובן נמי מה שלא נאמר או שבת קודם הציווי שלא היו צריכין להתאחדות, אלא אחר גמר הציווי שאו נתהוה החטא משא"כ בפרשת ויקהל:

10